קמח: הִלְכוֹת חֲנֻכָּה סִימָן תרפב תרפג תרפד

ב הרי״ף (שם יא.) והרא״ש (שם פ״ב סי׳ טו) מַהָא דְּתָנֵי רַבִּי אוֹשַׁעְיָא שָׁם, וְכֵן כָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת שָׁם (ד״ה דתנו) וּבְשֵׁם תּוֹסָפְתָּא דִּבְרָכוֹת (פ״ג הי״ד), וְכֵן כָּתַב הַטּוּר בְּשִׁמְּם. ג טור. ד מַסֶּכֶת הַגְּמָרָא שָׁם (ע״ב). ה טור בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים וְאָבִיו הָרֹא״ש, דְּלֹא יִשְׁאַל אָדָם צָרְכֵיהֶן לֹא בְּשֶׁלֹּשׁ רִאשׁוֹנוֹת וְלֹא בְּשֶׁלֹּשׁ אַחֲרוֹנוֹת (ברכות לד.). ו שָׁם בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים דְּכֵינָן דְּצָרְכָן רַבִּים הוּא שָׁרֵי, וְכֵן כָּתוּב בְּאָרְחוֹת חַיִּים (אות כב) שֶׁכָּךְ הִיא הַנָּסָחָא בְּרֹב הַתְּפִלּוֹת, וְכֵן כָּתוּב בְּנֶפֶשׁ הָרָמְכַ״ם (סדר תפילות כל השנה, מהדו׳ כת״י תימן, נוסח ברכות התפילה) וּבְמַסֶּכֶת סוֹפְרִים (פ״כ ה״ח, ע״י״ש).

א מֵימְרָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן מְשׁוּם רַבִּי יְהוֹצָדָק עֲרָכִין י׳ (ע״א), וְהַשַּׁעַם מִפְּנֵי שֶׁהֵנֵּס נִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, וְעוֹד שֶׁכָּל יוֹם נְשִׂיא שֶׁלּוֹ חִלּוּק מִשֶּׁל חֲבֵרוֹ וְכָל אֶחָד צָרִיךְ לִגְמֹר הַלֵּל עַל קָרְבְּנוֹתָיו. שֶׁבֶּלֵי הַלֶּקֶט (סי׳ קעד).

א מִשְׁנָה מְגִלָּה (ל״א) [ל׳] (ע״ב), דְּאִיתָא בְּסִפְרֵי קָתָא (רבתי פרשה ו) שֶׁכֹּה״ב בְּכִסְלּוֹ נִשְׁלַם מְלֶאכֶת הַמִּשְׁכָּן. טור. ב שָׁם בְּשֵׁם יֵשׁ מְקוֹמוֹת. ג שָׁם בְּטוּר. ד שָׁם.

ב וְאִם לֹא אָמַר (ג) אֵין מַחֲזִירִין אוֹתוֹ (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רצ״ד סָעִיף ד׳ וְהֵ׳). ג וּמֵיהוּ אִם נִזְכַּר בְּאוֹתָהּ בְּרָכָה, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא הִזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם, אֲפִלּוּ נִזְכַּר בֵּין אַתָּה לְהַשֵּׁם חוֹזֵר. הַגָּהּ: יֵשׁ אוֹמְרִים כְּשֶׁשָּׁכַח עַל הַנִּסִּים בִּבְרָכַת הַמָּזוֹן, (ו) (ד) כְּשֶׁמַּגִּיעַ לְהָרַחֲמָן (ה) יֹאמַר הָרַחֲמָן יַעֲשֶׂה לָנוּ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת כְּשֵׁם שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ כוּ׳ (כל בו (סי׳ כה)), (וּכְבָר נִתְבָּאֵר סִימָן קפ״ז סָעִיף ד׳):

ב ד גַּם בְּמוּסָף שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ (ו) צָרִיךְ לְהַזְכִּיר שֶׁל חֲנֻכָּה, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין מוּסָף בַּחֲנֻכָּה: ג (ז) ה אֵין אוֹמְרִים כְּשֵׁם שֶׁעָשִׂיתָ וְכוּ׳, אֶלָּא מְסַיֵּם וְעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נִסִּים וּגְבוּרוֹת בַּיָּמִים הָהֵם בָּעֵת הַזֹּאת, (ח) ו יֵשׁ אוֹמְרִים, שֶׁאוֹמְרִים אוֹתוֹ:

תרפג וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א ז כָּל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה [*] (א) גּוֹמְרִין אֶת הַהַלֵּל. הַגָּהּ: וְכָל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה (ג) אֵין אוֹמְרִים תַּחֲנוּן וְ׳צִדְקָתְךָ וְצִדְקָתְךָ צֶדֶק׳ וְלַמְנַצֵּחַ וְצִדּוּק הַדִּין, גַּם בְּעֶרֶב חֲנֻכָּה בְּמִנְחָה, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן קל״א (סעיפים ג, ו)

(מהרי״ל (מנהגים הל׳ מנוכה והל׳ שמחות) ומנהגים (הל׳ מנוכה ומנהג של כל השנה)):

תרפד סֵדֶר קְרִיאַת הַתּוֹרָה בַּחֲנֻכָּה. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א [*] ח קוֹרִין בְּקָרְבְּנוֹת (א) הַנְּשִׂיאִים שֶׁבְּפָרָשַׁת נָשֹׂא, שִׁלְשָׁה בְּכָל יוֹם. ב וּמַתְחִילִין בְּבִרְכַּת (ב) כֹּהֲנִים (כמדבר ו כג) (וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁמַּתְחִילִין בְּיוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה׳ (סס ז ע״ב) (טור), וְכֵן אָנוּ נוֹהֲגִין), ג וְקוֹרֵא אוֹתוֹ (ג) עִם כֹּהֵן וְלֵוִי, וְיִשְׂרָאֵל קוֹרֵא בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן׳ (סס פסוק יג). (וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהַכֹּהֵן קוֹרֵא כָּל אוֹתוֹ הַפָּרָשָׁה עַד בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן׳, וְהַלֵּוִי וְהַיִּשְׂרָאֵל קוֹרִין בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן׳ (מנהגים) וְכֵן נוֹהֲגִין). ד בְּיוֹם שֵׁנִי קוֹרֵא כֹּהֵן בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי׳ (סס פסוק יח) עַד ׳פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר׳ (סס פסוק כא), וְלֵוִי עַד בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי׳ (סס פסוק כד), וְיִשְׂרָאֵל חוֹזֵר וְקוֹרֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי׳, וְעַל דֶּרֶךְ זֶה בְּכָל יוֹם. הַגָּהּ: וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁיִּשְׂרָאֵל קוֹרֵא בַּיּוֹם

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְהָיָה סָבוּר שֶׁצָּרִיךְ לַחֲזֹר, וְהִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל וְנִזְכַּר שֶׁשָּׁעָה בְּדִין, שֶׁבָּאֱמֶת אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר, יַפְסִיק אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע בְּרָכָה, עַיֵּן שָׁם. (בשלמי חגיגה ס״א) כְּמִי שֶׁשָּׁכַח עַל הַנִּסִּים וְכַיּוֹצֵא שֶׁאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר, וְרוֹצֶה לְהַתְחִיל וּלְהִתְפַּלֵּל, צָרִיךְ לִכְנֹס לְשָׁם נְדָבָה, וְגַם צָרִיךְ שֶׁיְּהֵיהָ מְכַוֵּן בְּעַצְמוֹ שֶׁיּוּכַל לִכְנֹס הַיטֵב בְּתִפְלָּתוֹ מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף, וְאִם יוֹדֵעַ לְחַדֵּשׁ בָּהּ דָּבָר וְלֹא יַעֲרֹד טוֹב לַעֲשׂוֹת כֵּן, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב (סק״א) בְּנֶפֶשׁ עַל הַנִּסִּים, שֶׁיֹּאמַר הָרִשְׁעָה בְּחָטָף, וּבְפִרְי חָדָשׁ כָּתַב לִקְרוֹת בְּחִירִק תַּחַת הָרֵי״ש, וּמַה שֶּׁכָּתַב לְהַעֲבִירָם חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ שֶׁיּוֹתֵר נָכוֹן לוֹמַר מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ, וְכֵן כָּתַב אַבּוּדְרָהָם (סדר הדלקת נר חנוכה) שֶׁכֵּן הוּא בְּסֵדֶר רַב סְעַדְיָה, וְכֵן כָּתַב מַהֲרִי״ם מִרוּטֶנְבּוּרְג, עַיֵּן שָׁם:

בְּאֵר הַיטֵב

א (ג) כְּשֶׁמַּגִּיעַ. וְהוּא הַדִּין שֶׁיֹּאמַר כֵּן בִּתְפִלָּה אַחַר גְּמַר הַתְּפִלָּה דֶּרֶךְ בַּקָּשָׁה. יֵשׁ לוֹמַר הָרְשָׁעָה בַּחֲטָף. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כל שמונת). לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתָךְ וּלְהַעֲבִירָם חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ, בְּלֹא מֵמִי״ן. שֶׁלְּטֵי גִּבּוֹרִים (עַל) מְרַדְכַי (שבת פ״ב סי׳ תנה אות ג), וְכֵן כָּתַב בִּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט). בְּזַמַּן בְּלֹא וָא״ו. ט״ז (סק״ד), דְּלֹא כַּלְּבוֹ״שׁ (ס״כ) שֶׁכָּתַב לוֹמַר וּבִזְמַן הַזֶּה בְּוָא״ו, עַיֵּן שָׁם. וְיֵשׁ לוֹמַר שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וְכוּ׳. מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסי׳):

א (ג) אֵין אוֹמְרִים. כָּתַב הַכָּל בּוֹ (סוף סי׳ מד), אֵין אוֹמְרִים שִׁיר מִזְמוֹר לְאָסָף לְפִי שֶׁהֵם כְּעֵין יוֹם טוֹב, מַאֲחַר שֶׁאוֹמְרִים בּוֹ הַלֵּל:

א [בשו״ע] גּוֹמְרִין אֶת הַהַלֵּ״ל כו׳. וְהַפְּרִי חָדָשׁ כָּתַב שֶׁאֵין לוֹמַר הַלֵּל בְּבֵית הָאֵבֶל, וּבְאֵלִיָּה רַבָּה סִימָן קל״א (סק״ט) כָּתְבוּ שֶׁאוֹמְרִים, וְכֵן כָּתַב בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה כָּאן (סק״א) דְּפָשׁוּט שֶׁיֹּאמְרוּ בַּחֲנֻכָּה הַלֵּל בְּבֵית הָאֵבֶל, וְהַמְּגֵן אַבְרָהָם סִימָן (קל״ה) [קל״א] (סק״י) כָּתַב שֶׁבַּחֲנֻכָּה טוֹב שֶׁיִּקְרָא כָּל אֶחָד בְּבֵיתוֹ, וְהֶבִיאוֹ בָּאֵר הַיטֵב שָׁם (סק״י), עַיֵּן שָׁם: א [בשו״ע] קוֹרִין בְּקָרְבְּנוֹת כו׳. עַיֵּן בְּדִינִים אֵלּוּ וּבְדִין טָעוּת בְּקְרִיאָה בְּסֵפֶר שַׁעַר אֶפְרַיִם שַׁעַר ח׳ (סדר קריאת חנוכה) וְתִמְצָא הַכֹּל מְבֹאָר הֵיטֵב:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מַזְכִּירִין שֶׁל חֲנֻכָּה וּפוּרִים: (ג) אֵין מַחֲזִירִין אוֹתוֹ. דְּלָאו דְּאוֹרַיְתָא נִינְהוּ, וְקָאֵי אַהַבְרָכַת הַמָּזוֹן. וְאֵין חִלּוּק בִּבְרָכַת הַמָּזוֹן בֵּין בְּחַל וּבֵין בְּשַׁבַּת חֲנֻכָּה אַף דְּמֵכָרָח לֶאֱכל מִצַּד שֶׁהוּא שַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ חוֹזֵר בִּשְׁבִיל עַל הַנִּסִּים דַּחֲנֻכָּה [פְּרִי מְגַדִּים (משז״ז סק״ד)]. וְעַיֵּן בְּסִימָן קפ״ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סוֹף סָעִיף קָטָן ל״ג:

(ד) כְּשֶׁמַּגִּיעַ לְהָרַחֲמָן וְכוּ׳. וְהוּא הַדִּין שֶׁיֹּאמַר כֵּן בַּתְּפִלָּה אַחַר גְּמַר הַתְּפִלָּה דֶּרֶךְ בַּקָּשָׁה (סק״ב): (ה) יֹאמַר הָרַחֲמָן. וְכֵן בְּפוּרִים [לְבוּשׁ], וּבְרֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁבַּחֲנֻכָּה (ז) יֹאמַר זֶה אַחַר הָרַחֲמָן הוּא יְחַדֵּשׁ וְכוּ׳, מְשׁוּם דְּתָדִיר קָדֵם:

ב (ו) צָרִיךְ לְהַזְכִּיר. דְּיוֹם הוּא שֶׁנִּתְחַיֵּב בְּאַרְבָּעָה תְּפִלּוֹת. וְאִם לֹא אָמְרוּ (ה) אֵין מַחֲזִירִין אוֹתוֹ: ג (ז) אֵין אוֹמְרִים כְּשֵׁם שֶׁעָשִׂיתָ. יֵשׁ אוֹמְרִים מְשׁוּם דְּלֹא יִשְׁאַל אָדָם צָרְכָיו בְּשֶׁלֹּשׁ רִאשׁוֹנוֹת וְאַחֲרוֹנוֹת, וְטָעוּת הוּא דְּבִשְׁבִיל הַצִּבּוּר שָׁרֵי. אֶלָּא עִקַּר הַטַּעַם דְּכָל דָּבָר דְּהָוֵי לְהַבָּא תִּקְנוּ בִּלְהַבָּא, וּבְדָבָר דְּהוֹוָה הָוֵי לְשָׁעְבַר, וְעִקַּר עַל הַנִּסִּים הָוֵי כְּלִשְׁעְבַר [בַּיִת יוֹסֵף (ד״ה יש שאין)]:

(ח) וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאוֹמְרִים אוֹתוֹ. כָּתַב בֵּית יוֹסֵף (שם), וּדְעָבִיד כְּמַר עָבִיד וּדְעָבִיד כְּמַר עָבִיד. בְּעַל הַנִּסִּים יֵשׁ לוֹמַר לְהַשְׁכִּיחָם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ד) יַד אֶפְרַיִם: ב (ה) ט״ז (סק״ד) וּפְרִי מְגַדִּים: א (ו) לְבוּשׁ: (ב) פְּרִי מְגַדִּים (משז״ז סק״א): (ג) חַיֵּי אָדָם (כלל קנד סעיף מ): א (ו) פְּרִי חָדָשׁ: (ב) (ג) לְבוּשׁ: (ג) בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק״ה):

---

[*] ליקוטי דברי הרב: א] בשו״ע הרב (סי׳ קלא ס״ה) כתב אבל בחנוכה שההלל הוא חובה מתקנת חכמים קורים גם בבית האבל, שגם האבל חייב בו.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שֶׁלְּאַחֲרָיו דְּהַיְנוּ ׳בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי׳, וְכֵן בְּכָל יוֹם, וְכֵן נוֹהֲגִין (הגהות מיימוני פרק י״ג מהלכות תפלה (אות ג)). ה׳בְּיוֹם שְׁמִינִי מַתְחִילִין ׳בַּיּוֹם (ד) הַשְּׁמִינִי׳ (סמ פסוק נד) וְגוֹמְרִין כָּל הַסֵּדֶר, וְקוֹרִין פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה שֶׁל בְּהַעֲלֹתְךָ (וְנוֹהֲגִים לְסַיֵּם כֵּן עֹשֶׂה אֶת הַמְּנֹרָה׳ (סמ ח ד)) (מנהגים): **ב** בְּשַׁבָּת שֶׁבַּחֲנֻכָּה מוֹצִיאִין שְׁנֵי סְפָרִים, בְּאֶחָד קוֹרֵא בְּפָרָשַׁת (ה) הַשָּׁבוּעַ וּבַשֵּׁנִי קוֹרֵא (ו) בְּשֶׁל חֲנֻכָּה, (ז) ו׳וּמַפְטִיר ׳רָנִּי וְשִׂמְחִי׳ (זכריה ב יד). וְאִם חָלוּ בּוֹ שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, מַפְטִיר בַּשֵּׁנִיָּה ז׳בְּמִלְכֵּים (ו׳ ז) בְּנֵרוֹת דְּשִׁלְמֹה. הַגָּהּ: וְאִם חָל חֲנֻכָּה בְּשַׁבָּת זוֹ, (ח) מַפְטִירִין (ו׳) בְּשֶׁל חֲנֻכָּה (מנהגים (מוסף טבת)): **ג** ח׳אִם חָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת בְּשַׁבָּת, מוֹצִיאִין שִׁלְשָׁה סְפָרִים, וְקוֹרִין בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, (ט) וּבַשֵּׁנִי קוֹרֵא אֶחָד (י) בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ וּמַתְחִיל ׳וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת׳ (במדבר כח ט), וּבַשְּׁלִישִׁי קוֹרֵא מַפְטִיר בְּשֶׁל חֲנֻכָּה, (יא) ט׳וּמַפְטִיר ׳רָנִּי וְשִׂמְחִי׳. (יב) ׳וְאִם חָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּחֹל, מוֹצִיאִין שְׁנֵי סְפָרִים, וְקוֹרִין בְּאֶחָד שִׁלְשָׁה בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ, וּבַשֵּׁנִי קוֹרֵא אֶחָד בְּשֶׁל חֲנֻכָּה. כ׳וְאִם טָעָה הַחַזָּן (יג) וְקָרָא רְבִיעִי בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ, אִם לֹא הוֹצִיאוּ סֵפֶר שֵׁנִי (יד) אֵין צָרִיךְ (ט) [ב] לִקְרוֹת יוֹתֵר, אֲבָל אִם הוֹצִיאוּ סֵפֶר שֵׁנִי, (טו) מֻשָּׁוִם פִּגְמוֹ צָרִיךְ (ג) (טז) לִקְרוֹת חֲמִישִׁי בְּשֶׁל חֲנֻכָּה. הַגָּהּ: *וְאִם טָעָה וְהִתְחִיל לִקְרוֹת בְּשֶׁל חֲנֻכָּה, (יז) צָרִיךְ (ד) [ד] לְהַפְסִיק לִקְרוֹת בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ (אבודרהם הלכות ברכות (שער הקפטרון)), (יח) *וְאִם צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל קְרִיאַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן ק״מ (ס״ג):

ה שָׁם. ו בְּרַיְיתָא שָׁם בְּמְגִלָּה (לא.). ז שָׁם, וְאַף עַל גַּב דִּנְרוֹת דְּשִׁלְמֹה קְדִימֵי טְפֵי, אֲפִלּוּ הָכִי עֲדִיפֵי לַן דִּזְכָרִיָּה, דִּנְבוּאוֹת עָתִיד נִינְהוּ. רַ״ן (שם יא. ד״ה גמ׳). ח מִימְרָא דְּרַבִּי יִצְחָק נַפְחָא מְגִלָּה כ״ט (ע״ב). ט בְּמַאי דְּפָלִיג מִינַּיהּ, וְעוֹד דְּפַרְסוּמֵי נִיסָּא עָדִיף, הָרא״ש (שבת פ״ב סי׳ יג). י מִימְרָא דְּרַבִּי יִצְחָק שָׁם. כ רוֹקֵחַ (סי׳ רכו) וְהַכָּל בּוֹ בְּשָׁם רַשׁ״י.

בְּאֵר הַיטֵב

ב (ה) **בְּשֶׁל חֲנֻכָּה.** וּמִקָּצָת ׳שׁוֹשׁ אָשִׂישׁ׳ (ישעיה סא י), עַיֵּן סִימָן תכ״ה סָעִיף ב׳. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּבְשַׁבָּת שֵׁנִי מַפְטִירִין ׳שׁוֹשׁ אָשִׂישׁ׳. לְבוּשׁ (ס״ג): **ג** (ג) [ב] **לִקְרוֹת יוֹתֵר.** דְּאֵין מַשְׁגִּיחִין בַּחֲנֻכָּה: (ג) [ד] **לִקְרוֹת חֲמִישִׁי.** וְיֹאמַר קַדִּישׁ אַחֲרָיו, וְאִם אָמַר קַדִּישׁ אַחַר הָרְבִיעִי לֹא יֹאמְרֶנּוּ אַחַר הַחֲמִישִׁי. תְּשׁוּבַת מַהֲרִי״ל סִימָן (רי״ב) (קפ״ב). וְעַיֵּן סִימָן רפ״ב סָעִיף ו׳. וְסוֹף סִימָן קמ״ד. וַאֲפִלּוּ נִזְכְּרוּ בִּקְרִיאַת הָרְבִיעִי אַל יִקְרֵא הוּא בַּחֲנֻכָּה, דְּאֵין מְרַדְּלִגִין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן קמ״ד (ס״א). בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ואם חל ר״ח בחול), שֻׁבָּלֵי לֶקֶט (סי׳ קצ). מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (ד) [ד] **לְהַפְסִיק.** וְהַט״ז (סק״ד) כָּתַב דְּהַאי פְּסָקָא דְּרַמ״א לָאו דְּסָמְכָא הוּא וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְסִיק, אֶלָּא קוֹרֵא כֹּהֵן בְּשֶׁל חֲנֻכָּה וְאַחֵר כָּךְ יִקְרָא לַאֲחֵרִים מוֹנֵנוּ הָרַב רַבִּי נַפְתָּלִי כ״ץ זַ״ל, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּגִנַּת וְרָדִים חֶלֶק אֹרַח חַיִּים כְּלָל א׳ סִימָן ל״ו:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ב] **לִקְרוֹת.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּתוֹסָפוֹת דְּמְגִלָּה דַּף כ״ט (ע״ב ד״ה והלכתא), וּבְשַׁאֵילַת שְׁלוֹם אות ל״ו, וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בָּזֶה בְּסִפְרֵי בֵּית אֶפְרַיִם סִימָן י״ח לְהַגָּאוֹן מוֹהַרַ״י זַ״ל בַּעַל מְחַבֵּר שְׁאֵילַת שְׁלוֹם: [ד] **לְהַפְסִיק.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בֵּיד אֶפְרַיִם מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה עַל הַט״ז, וּבְסִפְרֵי שׁוּ״ת בֵּית אֶפְרַיִם (או״ח) סִימָן י״ח כָּתַבְתִּי בַּאֲרִיכוּת יוֹתֵר בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּאֵין קְפִידָא בַּיָּמִים: (ד) **הַשְּׁמִינִי.** כֹּהֵן וְלֵוִי (ז) קוֹרֵא בְּקָרְבָּנוֹ שֶׁל גַּמְלִיאֵל, וְיִשְׂרְאֵל גּוֹמֵר כו׳: **ב** (ה) **הַשָּׁבוּעַ.** שֶׁבָּעָה קְרוּאִים לְפָחוֹת, (ה) וְאוֹמֵר חֲצִי קַדִּישׁ: (ו) **בְּשֶׁל חֲנֻכָּה.** וְאִם הוּא יוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה מַתְחִיל מִ׳וַיְהִי בְּיוֹם כַּלּוֹת׳ [לְבוּשׁ]. הַמַּפְטִיר יִקְרָא (ו) רַק נָשִׂיא אֶחָד דְּיוֹם הַהוּא לְבַד, וְכֵן בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁבַּחֲנֻכָּה קוֹרִים לְהָרְבִיעִי רַק נָשִׂיא אֶחָד לְבַד שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם דְּהַיְנוּ יוֹם הַשִּׁשִּׁי, וְאִם רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת שְׁנֵי יָמִים, קוֹרֵא בְּיוֹם שֵׁנִי דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁהוּא שְׁבִיעִי דַּחֲנֻכָּה, נָשִׂיא הַשְּׁבִיעִי לְבַד: (ז) **וּמַפְטִיר ׳רָנִּי וְשִׂמְחִי׳.** עַל שֵׁם ׳רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כֻּלָּהּ׳ (זכריה ד ב): (ח) **מַפְטִירִין בְּשֶׁל חֲנֻכָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף דִּבְעָלְמָא הַמִּנְהָג בְּשַׁבָּת שֵׁשִׁ׳ חָתָן לִדְחוֹת הַפְּטָרַת הַשָּׁבוּעַ וְלִקְרוֹת הַפְּטָרַת ׳שׁוֹשׁ אָשִׂישׁ׳ (ישעיה סא י) שֶׁהוּא מְעֻנְיָנָא דְּחָתָן, כַּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן תכ״ח, מִכָּל מָקוֹם בְּשַׁבָּת חֲנֻכָּה בֵּין בְּשַׁבָּת רִאשׁוֹן בֵּין בְּשַׁבָּת שֵׁנִי אֵין לִדְחוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה, דְּפַרְסוּמֵי נִיסָּא עָדִיף. וְהִנֵּה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א) הֵבִיא דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהָנֵי מִלֵּי בְּשַׁבָּת רִאשׁוֹנָה, אֲבָל אִם אִקְלַע חָתָן בְּשַׁבָּת שְׁנִיָּה מַפְטִירִין ׳שׁוֹשׁ אָשִׂישׁ׳, וְאֵין מַפְטִירִין בְּשֶׁל חֲנֻכָּה הוֹאִיל וּכְבָר הִפְטִירוּ בְּשֶׁל חֲנֻכָּה בְּשַׁבָּת רִאשׁוֹן, (ז) אֲבָל בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד) כָּתַב דְּמַרְמַ״א מַשְׁמַע דְּבֵין בְּשַׁבָּת רִאשׁוֹן וּבֵין בְּשֵׁנִי (מ) קוֹרִין רַק שֶׁל חֲנֻכָּה לְחוּד, וְכֵן נוֹהֲגִין: **ג** (ט) **בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ.** וְהוּא הַדִּין אִם רוֹצִים לִקְרוֹת בְּהּ שַׁבָּעָה אוֹ יוֹתֵר מִן שִׁבְעָה גַּם כֵּן שָׁרִי, וְהָעִקָּר (ט) דְּבֵין כֻּלָּם לֹא יִפְחֹת מִשִּׁבְעָה. כְּשֶׁגּוֹמֵר פָּרָשַׁת (הַשָּׁבוּעַ) [הַשָּׁבִיעִי] (י) מַנִּיחִין הַסֵּפֶר תּוֹרָה הַשֵּׁנִי וְאֵין אוֹמְרִין קַדִּישׁ, רַק מַגְבִּיהִין הָרִאשׁוֹנָה וְגוֹלְלִין אוֹתָהּ, וּפוֹשְׁטִין הַשְּׁנִיָּה וְקוֹרֵא בָּהּ, וּכְשֶׁאוֹמְרִין קַדִּישׁ עַל הַשְּׁנִיָּה מַנִּיחִין הַשְּׁלִישִׁית אֶצְלָהּ: (י) **בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ.** דְּתָדִיר קֹדֶם: (יא) **וּמַפְטִיר ׳רָנִּי וְשִׂמְחִי׳.** דְּהָא דְּתָדִיר קֹדֶם (יא) הַיְנוּ לְהַקְדִּים, אֲבָל לְעִנְיַן לִדְחוֹת, פְּרִסּוּמֵי נִיסָּא עָדִיף. וְעוֹד דִּכְיָון דְּקוֹרֵא בְּשֶׁל חֲנֻכָּה בָּאַחֲרוֹנָה יֵשׁ לְהַפְטִיר בְּמַאי דְּסָלִיק מִנַּהּ: (יב) **וְאִם חָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּחֹל.** סֵדֶר קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּחֹל, מַתְחִיל פָּרָשַׁת הַתָּמִיד (במדבר כח א), כֹּהֵן עַד ׳רְבִיעִית הַהִין׳ (שם פסוק ה), לֵוִי עַד ׳וְנִסְכָּהּ׳ (שם פסוק ח), יִשְׂרָאֵל עַד ׳וְנִסְכּוֹ׳ (שם פסוק טו), וְהָרְבִיעִי קוֹרֵא בַּחֲנֻכָּה [פְּרִי מִגְדִּים (א״א סק״ג)]: (יג) **וְקָרָא רְבִיעִי בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ.** וְהוּא הַדִּין אִם טָעָה וְנִזְכַּר בְּשַׁבָּת חֲנֻכָּה: (יד) **אֵין צָרִיךְ לִקְרוֹת יוֹתֵר.** דְּאֵין מַשְׁגִּיחִין בַּחֲנֻכָּה דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ עִקָּר, וַאֲפִלּוּ (יג) אִם נִזְכְּרוּ בְּתַחִלַּת קְרִיאַת הָרְבִיעִי, אֵין לוֹמַר שֶׁרְבִיעִי עַצְמוֹ יִקְרָא בְּסֵפֶר תּוֹרָה זוֹ בְּשֶׁל חֲנֻכָּה קֹדֶם שֶׁיַּחְתֹּם בְּפָרָשַׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, דְּהֲוֵי לֵיהּ מְדַלֵּג בְּתוֹרָה וְאֵין מְדַלְּגִין בַּתּוֹרָה בִּשְׁנֵי עִנְיָנִין, כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן קמ״ד (ס״א). אֶלָּא מֵאַחַר שֶׁהָרְבִיעִי הִתְחִיל לִקְרוֹת בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ, יַחְתֹּם וְיִבָרֵךְ, וְיָבוֹא חֲמִישִׁי אַחֲרָיו וְיִקְרָא בְּסֵפֶר תּוֹרָה הַשֵּׁנִיָּה אִם הוֹצִיאוּהָ, בְּשֶׁל חֲנֻכָּה: (טו) **מֻשָּׁוִם פִּגְמוֹ.** דְּמוּטָב לְבַטֵּל הָא דְּאָמְרִינַן (מגילה כא.) דִּבְרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֵין מוֹסִיפִין עַל אַרְבָּעָה, מִלְּפָגֵם הַסֵּפֶר תּוֹרָה [בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ואם חל ר״ח בחול)]: (טז) **לִקְרוֹת חֲמִישִׁי וְכוּ׳.** וְיֹאמַר קַדִּישׁ (יג) אַחֲרָיו, וְאִם אָמַר קַדִּישׁ אַחַר הָרְבִיעִי לֹא יֹאמְרֶנּוּ אַחַר הַחֲמִישִׁי: (יז) **צָרִיךְ לְהַפְסִיק.** עַיֵּן בְּטַ״ז (סק״ד) שֶׁכָּתַב דְּהַאי פְּסָקָא לָאו דְּסָמְכָא הוּא, וְאֵין צָרִיךְ לְהַפְסִיק, אֶלָּא קוֹרֵא כֹּהֵן בְּשֶׁל חֲנֻכָּה וְאַחַר כָּךְ יִקְרָא לַאֲחֵרִים בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה ואם טעה) שֶׁבֵּרַרְנוּ כָּל הַפָּרָטִים שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה: (יח) **וְאִם צָרִיךְ לְבָרֵךְ וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה ואם צריך):

בְּאוּר הֲלָכָה

ג * **וְאִם טָעָה וְהִתְחִיל וְכוּ׳ צָרִיךְ לְהַפְסִיק וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יז) בְּמֶה שֶׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַט״ז דְּחוֹלֵק עַל זֶה וּפוֹסֵק דְּמִכָּיוָן שֶׁהִתְחִיל לִקְרוֹת בְּשֶׁל חֲנֻכָּה צָרִיךְ לִגְמֹר הַכֹּהֵן בְּשֶׁל חֲנֻכָּה. וְהִנֵּה בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ח) **מְצַדֵּד דְּאִם לֹא קָרָא עֲדַיִן שִׁלְשָׁה פְּסוּקִים בְּשֶׁל חֲנֻכָּה יַפְסִיק בְּאֶמְצַע וְיִקְרָא בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ, וְדַאַם קָרָא שִׁלְשָׁה פְּסוּקִים מוּדָה לְדַעַת הַט״ז דְּיִבָרֵךְ הַכֹּהֵן בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה וְיִקְרְאוּ לַאֲחֵרִים בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה]**, וְכֵן מְצַדֵּד קְצָת בְּסֵפֶר מוֹר וּקְצִיעָה. **מִכָּל מָקוֹם הָרַבָּה אֲחֵרוֹנִים** [הַבְּגְדֵי יֶשַׁע וְהַשֻּׁלְחָן שְׁלֹמֹה (ס״ג) וּבְסֵפֶר פְּנֵי יִצְחָק ס״ט וְיַד הַמְּלֶךְ] **וְהַחַיִּים** (הל׳ קריאת התורה דין האיך יתנהג אם טעה בקריאה ס״ד) **וְהַחַיֵּי אָדָם** (כלל קנד סמ״א)] וּמִכְּלָלָם גַּם הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן ק״מ בְּסוֹפוֹ, **הוֹרוּ לַהֲלָכָה כִּדְבָרֵי הַט״ז דְּכֵיוָן שֶׁהִתְחִיל בְּשֶׁל חֲנֻכָּה צָרִיךְ לִגְמֹר הַכֹּהֵן בְּשֶׁל חֲנֻכָּה בְּסֵפֶר תּוֹרָה זוֹ, וְאַחַר כָּךְ יִקְרְאוּ הַשְּׁלִשָּׁה בְּסֵפֶר תּוֹרָה אַחֶרֶת בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ** (וְאַף שֶׁבְּסִימָן זֶה פֵּרֵשׁ מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) הַשַּׁעַם לִדְבָרֵי הָרַמ״א, מִכָּל מָקוֹם לַהֲלָכָה בְּוַדַּאי דַּעְתּוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב שָׁם). **וְהַתְחָלָה נִקְרָא מִשֶּׁהִתְחִיל לְבָרֵךְ הַבְּרָכָה דְּהַיְנוּ שֶׁאָמַר בָּרוּךְ אַתָּה ד׳, אֲבָל אִם לֹא הִתְחִיל לְבָרֵךְ, אַף שֶׁנִּזְדַּמֵּן בְּיָדָם אוֹתָהּ שֶׁהוּא מְחֻקָּן לְחַגֻּכָּה,** אֵין לוֹ לְחוֹשׁ לָזֶה לְכוּפְלֵי עֶלְמָא, **וְיִגַּלְלוּהָ וְיִקְרְאוּ בְּסֵפֶר תּוֹרָה אַחֶרֶת שֶׁהוֹצִיאוּהָ לְשֵׁם רֹאשׁ חֹדֶשׁ,** וְאֵין כָּאן פְּגַם לְסֵפֶר תּוֹרָה זוֹ כֵּיוָן שֶׁיִּקְרְאוּ בָּהּ אַחַר כָּךְ [אַחֲרוֹנִים]. **וּבְרֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת בְּשַׁבָּת שֶׁצָּרִיךְ לְהוֹצִיא שִׁלְשָׁה סְפָרִים וְעִנְיְנֵי חֲנֻכָּה קוֹרִין בַּשְּׁלִישִׁית בְּנַ״ל, אִם טָעוּ וְקָרְאוּ בַּשֵּׁנִי בְּשֶׁל חֲנֻכָּה וּבַשְּׁלִישִׁית בְּשֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ, מִכָּל מָקוֹם קוֹרִין הַהַפְטָרָה בְּשֶׁל חֲנֻכָּה** מִשּׁוּם פְּרִסּוּמֵי נִיסָּא [חַיֵּי אָדָם (שם)], וּכְעֵין זֶה מְצַדֵּד גַּם הַפְּרִי מְגַדִּים בְּסוֹף דְּבָרָיו (מש״ז סק״ד), עַיֵּן שָׁם. **וּמִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד אִם קָרְאוּ הַפְטָרָה שֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ 'יִשְׂמְחוּ כִּסְאֵי' יָצְאוּ,** [חַיֵּי אָדָם] שָׁם]. **מִי שֵׁשׁ לוֹ יְאֹר צַיֶּיט בַּחֲנֻכָּה לֹא יַחְשֹׁב לְפִי יְמֵי הַחֲנֻכָּה אֶלָּא לְפִי יְמֵי הַחֹדֶשׁ,** שֶׁהֲרֵי לִפְעָמִים רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת יוֹם אֶחָד וְלִפְעָמִים שְׁנֵי יָמִים:

* **וְאִם צָרִיךְ לְבָרֵךְ וְכוּ׳ עַיֵּן לְעֵיל סִימָן ק״מ.** רוֹצֶה לוֹמַר דְּשָׁם יֵשׁ שְׁנֵי דְּעוֹת בָּזֶה, וְאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ שָׁם דְּנוֹהֲגִין לְמַעֲשֶׂה כְּהַדֵּעָה שֶׁסּוֹבֶרֶת דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ, וְכֵן פָּסַק בְּשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ח סע״ג) **דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל קְרִיאַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ד) מְנָהָגִים: **ב (ה)** אֲחֲרוֹנִים: **(ו)** פְּתִחֵי עוֹלָם (סק״ו) בְּשֵׁם תְּשׁוּבוֹת צֶמַח צֶדֶק (או״ח סי׳ סח): **(ז)** וְכָתַב דְּכֵן דַּעַת הַמַּשֶּׂה מֹשֶׁה (סי׳ תתקצו): **(ח)** וַאֲפִלּוּ לְצָרֵךְ אֵיזֶה **פְּסוּקִים מִ׳שׁוֹשׁ אָשִׂישׁ׳ גַּם כֵּן אֵין נָכוֹן,** דְּאֵין מְדַלְּגִין מִנְּבִיא לִנְבִיא [שָׁם]: **ג (ט)** פְּרִי מְגַדִּים (שער ח סעיף עה): **(י)** שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ח סעיף עה): **(יא)** פּוֹסְקִים: **(יב)** בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ואם חל ר״ח בחול): **(יג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד):

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah